Lausunto

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: U 68/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ja asetuksiksi ja komission tiedonannosta (EU:n sähköisen viestinnän sääntelyn uudistamista koskevat ehdotukset)https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/U+68/2016

Päivämäärä: 15.2.2017

Electronic Frotnier Finland - Effi ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston kirjelmästä U 68/2016 vp, koskien joukkoa direktiivi- ja asetusehdotuksia verkkoyhteyksien kehittämiseksi EU:n digitaalisilla sisämarkkinoilla.

Kirjelmän pääkohdat

Kirjelmässä käsitellyt ehdotukset koskevat Effin näkökulmasta internetin käytön perustasoa: verkkoyhteyksien saatavuutta. Yleisellä tasolla voidaan sanoa, että Suomessa sekä langallisten, että langattomien verkkoyhteyksien kattavuus ja laatu on hyvä ja niitä on tarjolla kohtuulliseen hintaan. Toki alueellisia eroja on muun muassa kaupunkien ja maaseudun välillä, mutta kohtuullisuuden rajoissa tällaiset erot ovat väistämättömiä. Näin ollen voidaan sanoa, että Suomessa sääntelyn ja vapaan kilpailun välinen tasapaino on toiminut kuluttajan näkökulmasta hyvin.

Myöskään Effille ei nykyään enää tule yhteydenottoja, joissa aiheena olisi puhtaasti verkkoyhteyden saantiin tai sopimusehtoihin liittyviä valituksen aiheita.

Tätä taustaa vasten Effi tukee hallituksen kirjelmässä esitämää kantaa. Kirjelmän tavoitteet kehittää verkkoyhteyksiä EU-tasolla tulevaisuuden vaatimuksia vastaaviksi ovat tärkeitä ja ehdotetut toimenpiteet ja hankkeet kannatettavia. Toisaalta ei ole ilmeistä tai edes uskottavaa, että sääntelyn merkittävä siirtäminen Suomesta EU:n tasolle parantaisi verkon käyttäjien tilannetta Suomessa.

Toisaalta on myöskin huomattava, että muualla EU:ssa tilanne ei välttämättä ole yhtä hyvä kuin Suomessa. Tältä osin hankkeita tulisi tarkastella siitä näkökulmasta, että EU:n kansalaiset kokonaisuudessaan ovat myös suomalaisten sisällöntuottajien ja digitaalisten palvelujen tuottajien potentiaalista asiakaskuntaa. Siltä osin kuin jotkut jäsenvaltiot mahdollisesti kaipaavat EU:n suunnalta lisää apua ja ohjausta modernien verkkoyhteyksien kattavan tarjonnan aikaansaamiseksi, on tällaisten toimenpiteiden tukeminen suomalaisten sisällöntuottajien, palvelujen ja esimerkiksi pelintekijöiden edun mukaista.

Tietoturva ja tietosuoja

Effin näkökulmasta on erityisesti kiitettävää, että tietoturvaa käsittelevässä artiklassa 40 viitataan ja tunnustetaan henkilökohtaisten tietojen ja tietosuojan direktiivin 2002/58/EC ensisijaisuus.

Kirjelmästä puuttuvia teemoja

Laajemmin katsottuna kirjelmä liittyy EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden (digital single market) kehittämiseen. Vaikka itse kirjelmä keskittyy konkreettisten verkkoyhteyksien tarjoamiseen ja kehittämiseen, on syytä tässä yhteydessä huomauttaa, että EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden kehittymättömyys ei tänä päivänä liity niinkään verkkoyhteyden saamiseen tai sen megabittien määrään.

Tämän laajemman tavoitteen näkökulmasta on EU:ssa samanaikaisesti käynnissä lainsäädäntö- ja muita hankkeita, jotka ovat digitaalisen sisämarkkinan kannalta paljon tärkeämpiä. Näistä mainittakoon erityisesti:

- Roaming-maksujen asteittainen poistaminen EU:n sisällä
- Ehdotus tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla (U 63/2016 vp)

Näistä roaming-maksujen poistaminen on keskeisessä asemassa. Nykytilanne on, että digitaalisten palvelujen käyttö käytännössä loppuu siihen, kun käyttäjä poistuu Suomen alueelta. Effi ymmärtää suomalaisten operaattorien huolen kustannusten oikeudenmukaisesta jakautumisesta. Effi toivoo kuitenkin, että Suomi jatkaa komission tukemista varsinaisen päämäärän saavuttamisessa.

Tekijänoikeudet ja niiden bysanttinen hallintabyrokratia ovat käytännössä edelleen suuri este uusien digitaalisten palvelujen kehittäjille EU:ssa. Käytännössä mitään EU:n laajuista sisämarkkinaa ei edes ole, vaan palveluja ja niiden sisältöä, sikäli kuin niihin liittyy tekijänoikeuksien lisensointia, joutuu operoimaan jokaisessa jäsenmaassa erikseen. Suomessa tämä näkyy esimerkiksi niin, että ruotsinkielinen EU-kansalainen ei voi Suomessa useinkaan katsoa Ruotsin TV-kanavien verkossa julkaisemaa ohjelmatarjontaa.

Juuri käsillä olleen tekijänoikeusdirektiivin uudistamishankkeen valmistelussa oli EU:n komission suunnalta jopa havaittavissa suuntauksia, että uutta sääntelyä oltaisiin jopa lisäämässä. Tällainen kehitys olisi omiaan haittaamaan eurooppalaisten digitaalisten palvelujen kehittämistä.

Musiikin osalta maailmassa on käytännössä kaksi menestynyttä internetin sisältöpalvelua yli muiden: YouTube ja Spotify. Molempien näiden yhtiöiden vähemmistöosakkaina (esim Spotifyllä 16.3%) ovat olleet maailman suurimmat levy-yhtiöt. EU:n kilpailuviranomaisten soisi jossain vaiheessa heräävän kysymään, onko nykyisessä tilanteessa edes mahdollista luoda uusia

musiikkia sisältäviä digitaalisia palveluja ilman, että yrittäjä päästää levy-yhtiöt oman yrityksensä osaomistajiksi? Tämän kartellin murtamisella olisi EU:n digitaalisten sisämarkkonoiden kehittämisessä erittäin positiivinen vaikutus.

Effi ry:n puolesta

Henrik Ingo
Effin asiantuntijajäsen

henrik.ingo@effi.org